

EUDOCHIA ZAVTUR: SENSIBILIZAREA MATERIEI

Istoric, critic de artă
Eugenia FLORESCU
București

Eudochia ZAVTUR

Născută la 1 martie 1953, în satul Corjevo, r.Dubăsari.

Studii: Colegiul de Arte Plastice „Ilia Repin” (astăzi „Alexandru Plămădeală”), Chișinău (1972), Academia Națională de Arte a Ucrainei, Kiev (1979).

Expoziții relevante:

Autumnala, Salonul de primăvară, selectiv, din edițiile anilor 1980-2012;

13 personale în Republica Moldova, Franța, Italia, România, Ungaria (1985-2013);

Arta Republicii Moldova, peste hotare - Afganistan, Andora, Australia, Belarus, Bulgaria, Cehoslovacia, Cipru, Danemarca, Finlanda, Franța, Gana, Germania, Islanda, Italia, Laos, Lituania, Madagascar, Nepal, Portugalia, România, Spania, Sri Lanca, Tunisia, Turcia, Ucraina, Ungaria.

Premii: Premiul Tineretului din Moldova (1985); Premiul II acordat la expoziția unională Estampa, Moscova, 1996; Premiul acordat la expoziția-concurs de artă contemporană Saloanele Moldovei, ediția 1997 ș.a.

Lucrări în colecții publice / private din Anglia, Canada, Federația Rusă, Finlanda, Franța, Germania, Israel, Italia, Olanda, România, SUA, Turcia, Ucraina.

Maestru în Arte din Republica Moldova (2000).

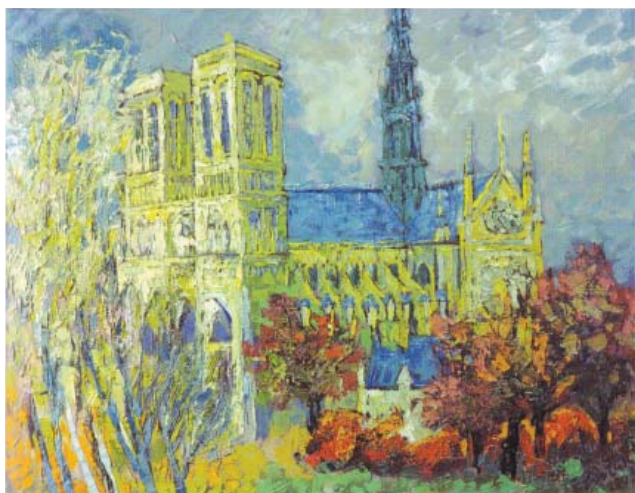
Născută în prima zi de primăvară, la 1 martie, Eudochia Zavtur pare să fie marcată plenar în creația sa de esențe înnoitoare.

Va manifesta încă din copilărie o precoce atracție pentru pictură, ceea ce îi va determina profesia, aceea de artist plastic. Urmează cursurile Colegiului de Arte Plastice „Ilia Repin” din Chișinău în perioada anilor 1969-1972, ca în anul 1973 s-o localizăm studentă a Academiei de Arte Plastice din Kiev, a cărei cursuri le absolvete în anul 1979. De foarte tânără, artista prin lucrările sale dă dovadă de o maturitate plastică ce va parcurge întreg traseul său artistic de atunci și până astăzi.

S-a impus în conștiința semenilor săi prin talent, dar și prin nedesmințită inteligență artistică pusă în slujba afirmării acestuia. Mai greu însă, cu atât mai sigur, opera ei s-a înscris și se înscrie în acel mediu de valori artistice care au contribuit la definirea

Eudochia Zavtur. *Tânără în fustă roz*. 2007, 900×150 mm, u/p

Paris. 2003, 620×800 mm, u/p

Murano. 2012, 500×600 mm, u/p

spiritului de modernitate al picturii naționale și universale.

De la ilustrația de carte, la grafica de șevalet, la pictură, artista n-a vitregit niciun gen al artei, conferindu-le acestora aceeași importanță și seriozitate. Prin această abordare Eudochia Zavtur aderă la pleiada de artiști lirici ai culorii îndrăgostiți de prospețime, candoare, sinceritate și seriozitate, creând o artă exemplară. Folosind culoarea vie, îndrăzneță, înțelegătoare, prin acea transparență a aerului pe care izbuteste să-l recreeze, artista reușește să sensi-

bilizeze materia, prezentată în plină lumină, sinceră, strălucitoare și însorită. Își întemeiază imaginea pe un contur acuzat, trasat printr-o culoare ce se modelează în funcție de sursa luminoasă. În acest fel spațiul este saturat prin tușe colorate asociate liniei, iar construcția compozițională foarte precisă, ca și perspectiva cu implicații plastice, fixează caracterul artistic al peisajelor, naturilor statice cu flori sau a personajelor feminine care îi populează opera.

Într-o măsură importantă Eudochia Zavtur datorează orientarea creației sale simbolismului literar în care a fost puternic ancorată, iar forma de exprimare este inspirată de tendințele stilului Art Nouveau. Exemplul acesta primat îl atestă: *Madona cu copil în brațe*; *Madona*; ilustrațiile la poemul *Miorița*, de asemenea și ilustrațiile la poeziile lui Mihai Eminescu, ciclul *De dragoste*.

Gama cromatică este și ea în perpetuă schimbare de la juxtapunerea culorilor după procedeele pointilist mozaicat, la modularea expresionistă a pastei în tușe prelungi și contururi ca niște intarsii în lemn.

Folosește exaltarea culorilor pure și a contrastului complementarelor la descompunerea culorii pe principiul luminilor spectrale. În peisajele sale pornește cu încredere nețărmurită în natură ca izvor nesecat de poezie, cu elanuri de dragoste către ea ca și cum ar fi fost un adevărat Dumnezeu. Ciclul *Casa din Butuceni*, *Ograda părintească*, *Ulicioara în Butuceni* sau *Natură în Butuceni*, lucrări realizate în perioada 2000-2003, creează o atmosferă impresionistă, care devine o dominantă a creației sale. Cromatismul acestor peisaje este bine orchetat, absolvirea formei de către lumină și umbră este completă. Tocmai această unitate de stil se cheamă frumusețe.

De remarcat că Ecaterina Zavtur caută să așeze

Seria M.Eminescu. *De dragoste*. 1986, 200×150 mm

Mamă cu copil. 2005, 900×700 mm, u/p

În livadă. 2002, 900×800 mm, u/p

în peisajele sale personaje, iar dintre acestea femeia joacă un rol determinant. Autoarea pictează femeile în culori bogate, temperate sau îmbogățite prin umbre calme și lumini strălucitoare. Gama uluitoare a trăsăturilor sale de penel este relevată de felul liber în care au fost tratate modelele. Pulsația de culori calde și reci și licărul nenumăratelor tușe ale unei pensule subțiri, formează o palpabilă prezență. Pictorița nu dorește reprezentarea strictă a unei femei, ci a unui tablou... mișcător și frumos.

Este de remarcat acordul dintre liniile domoale ale peisajului și cele ale personajelor feminine,

în sensul unei identificări a peisajului cu omul. Individualizarea figurii se face prin tușă prelungă ce urmărește forma în opoziție cu tușă „măruntă” prin care este creat peisajul. Totul trăiește și totul se dezvăluie în numele luminii, totul râde, așa cum râde lumea, așa ceva sfânt ca lumina pură, ceva monumental ca o revelație.

Arta Eudochiei Zavtur ne impune convingerea că în opera de creare a celor mai simple obiecte, dezgolite de semnificație, o serie de pete colorate pot constitui o culme a perfecțiunii care relevă calitățile deosebite ale unei mari artiste.

Pasăre albastră. 2008, 700×700 mm, u/p

Așteptare. 2008, 700×700 mm, u/p